

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 182
van **MARIUS MEREMANS**
datum: 2 maart 2016

aan **SVEN GATZ**
VLAAMS MINISTER VAN CULTUUR, MEDIA, JEUGD EN BRUSSEL

Kunstensector - Archief- en collectiezorg

Het Kunstendecreet van 13 december 2013 stelt in art. 50, §2, 3°, a) dat een subsidieontvanger die een werkingssubsidie ontvangt zorgen moet dragen voor het eigen archief. De Vlaamse Regering kan bijkomende voorwaarden bepalen betreffende de zorg voor het eigen archief. Ook in het 'oude' kunstendecreet van 2003 was het zorg dragen voor het eigen archief een decretale voorwaarde voor het krijgen van werkingssubsidies.

De bijhorende memorie van toelichting bij het Kunstendecreet van 2013 verwijst meermaals naar de taak van de subsidieontvangers om zorgt te dragen voor het eigen archief. Ik citeer een aantal passages uit de toelichting:

"Om een gedifferentieerde en doelmatige vorm van toezicht te organiseren, hanteert het decreet drie basisprincipes:

[...]

- voor inbreuken op voorwaarden die een meer kwalitatieve toetsing vereisen en die niet meer kunnen recht gezet worden (namelijk getrouwe uitvoering actieplan, naleving boekhoudwetgeving, naleving cao, zorg voor eigen archief), hanteert het decreet een systeem van financiële sanctievoorstellen, waarbij de Vlaamse Regering de beslissingsbevoegdheid heeft en de subsidieontvanger een bezwaarmogelijkheid krijgt"

"De zorg voor het cultureel erfgoed van de kunstensector is een belangrijk aandachtspunt. Daarom wordt de zorg voor het eigen archief als basisvoorwaarde voor een structurele ondersteuning ingeschreven in het Kunstendecreet. Kunstenorganisatie kunnen voor de zorg voor en ontsluiting van het cultureel erfgoed begeleid worden door cultureel-erfgoedorganisaties die binnen het cultureel-erfgoedbeleid een expertiserol opnemen."

"De aanvragers leveren aantoonbare inspanningen om de opgebouwde kennis/expertise (zowel inhoudelijk/artistiek, als technisch, productioneel en/of zakelijk) te verzamelen, bewaren, beheren, bewerken, delen. Ook zorgdragen voor het eigen archief maakt hier deel vanuit."

Om organisaties te ondersteunen bij de archief – en collectiezorg in de kunstensector werd een online toolbox Tracks ontwikkeld, zie: <http://www.projecttracks.be>. Dit omdat zorg dragen voor het eigen archief een uitdaging is voor velen, zeker ook omdat het als verplichting is ingeschreven in het Kunstendecreet. Maar ook niet-gesubsidieerde kunstinstellingen of –organisaties hebben frequent vragen rond archiefvorming en collectiezorg.

1. Op welke manier geven subsidieontvangers uit het Kunstendecreet gevolg aan de vereiste om zorg te moeten dragen voor het eigen archief?
2. Worden concrete voorwaarden of richtlijnen zijn verbonden aan de manier waarop de subsidieontvanger dat archief moet aanleggen en beheren?
3. Op welke manier wordt gecontroleerd op deze decretale voorwaarde? Welke toetsstenen worden gebruikt om te bepalen of de subsidieontvanger voldoet aan deze decretale voorwaarde?
4. De toelichting stelt dat als een subsidieontvanger onvoldoende zorg draagt voor het eigen archief een financieel sanctievoorstel gehanteerd kan worden.
Werd deze mogelijkheid reeds aangewend in de praktijk? Zo ja, graag een overzicht van de werkelijke sanctievoorstellen.
5. Ziet de minister mogelijkheden om de archiefzorg binnen de kunstensector nog te verbeteren? Wat zijn de (eventuele) knelpunten die idealiter aangepakt worden?
6. Hoe verloopt de samenwerking tussen organisaties uit het kunstendecreet en organisaties die binnen het cultureel-erfgoedbeleid een expertiserol opnemen? In hoeverre worden frequent (structurele en minder structurele) samenwerkingen aangegaan?
7. Heeft de minister een zicht op welke manier kunstenorganisaties en -instellingen buiten het Kunstendecreet zorg dragen voor het eigen archief? In welke mate doen zij een beroep op Tracks?

ANTWOORD

op vraag nr. 182 van 2 maart 2016

van **MARIUS MEREMANS**

1. Deze voorwaarde werd inderdaad opgenomen in het Kunstendecreet van 2013. Deze voorwaarde zal echter maar van toepassing zijn op de organisaties die vanaf 2017 een werkingssubsidie ontvangen.
2. De richtlijnen kunnen worden teruggevonden op de Tracks website. Als je als kunstorganisatie werkingssubsidies ontvangt op basis van het Kunstendecreet, zijn er een aantal richtlijnen die behoren tot de basiszorg. Hierbij wordt het 'comply or explain'-principe gevolgd: afwijken van de richtlijn is mogelijk wanneer dit gemotiveerd wordt. In het nieuwe decreet is de subsidievoorwaarde omtrent het archief opnieuw opgenomen, maar zal ze verder uitgewerkt worden. Om onder andere de visieontwikkeling rond archiefzorg te stimuleren, werd eveneens het criterium 'kennisopbouw en kennisdeling' opgenomen voor de beoordeling van werkingssubsidies.
3. Het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media zal vanaf 2018 (toezicht op werking in 2017) de basiszorgrichtlijnen opvolgen in het kader van het in het decreet voorziene toezicht. Organisaties die werkingssubsidies ontvangen zullen zich in aanvraagdossiers en actieplannen moeten verhouden tot deze richtlijnen. Concreet zal een kunstorganisatie gevraagd worden om haar visie op haar archief te beschrijven: 'Hoe wil je je archief en collecties goed geordend en toegankelijk maken? In je aanvraag en in de actieplannen beschrijf je concrete doelstellingen en acties en geef je een tijdspad aan om ze te realiseren.' In de opvolging van deze doelstellingen door het departement wordt het 'comply or explain'-principe gevolgd: afwijken van de richtlijn/doelstellingen is mogelijk wanneer dit goed gemotiveerd wordt.
4. Aangezien deze regelgeving nog niet van toepassing is, zijn er dus nog geen sancties voorgesteld. Binnen de nog lopende regelgeving van het Kunstendecreet werden geen sanctievoorstellen gedaan op basis van het niet naleven van deze voorwaarde. Dit was niet mogelijk omdat dit onvoldoende duidelijk of nader was omschreven. Het 'oude' Kunstendecreet vermeldde immers niet meer dan de niet-gespecificeerde voorwaarde 'zorg dragen voor het archief'. Door het hanteren van de richtlijnen en het 'comply or explain'-principe zal dit in de toekomst wel mogelijk zijn.
5. Op dit ogenblik is het nog te vroeg om hierover uitspraken te doen. Op basis van het toezicht zal het in eerste instantie van belang zijn om een stand van zaken van de archiefzorg binnen het Kunstenveld op te maken.
6. Een belangrijke samenwerking is TRACKS, een online toolbox van PACKED vzw, gerealiseerd in samenwerking met Het Firmament en met medewerking van het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media, Archiefbank Vlaanderen, Kunstenpunt, CVAa, FARO, Forum voor Amateurkunsten en Resonant. Ook de culturele archieven in Vlaanderen en Brussel en de musea voor hedendaagse kunst droegen bij aan de realisatie van de toolbox.
7. Ik heb hier geen direct zicht op, maar zij kunnen hiervoor ook beroep doen op Tracks. Om niet louter de organisaties binnen het Kunstendecreet te betrekken werden onder

meer samengewerkt met het Forum voor Amateurkunsten en Archiefbank Vlaanderen.